

М.П. Головка, д-р техн. наук, проф. (*ХДУХТ, Харків*)

С.В. Сорокіна, канд. техн. наук, доц. (*ХДУХТ, Харків*)

В.О. Акмен, канд. техн. наук, доц. (*ХДУХТ, Харків*)

ВИКОРИСТАННЯ МУЛЬТИМЕДІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ПІД ЧАС ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ

Важливим чинником, що визначає характер змін у системі освіти, є науково-технічний прогрес, який не мислиться без інформаційних технологій. Стрімке входження новітніх інформаційних технологій кардинально вплинули на всю систему освіти, зачепивши її зміст, форми й методи навчання, що спричинило зміну вимог до організації та проведення навчального процесу. Тому вивчення впливу введення інноваційних інформаційних технологій при організації навчального процесу є актуальним завданням.

Одним із перспективних напрямів інформатизації освіти є впровадження і використання мультимедіа-технологій, які дозволяють не тільки покращити рівень навчально-пізнавального процесу, але й підвищити рівень інформаційної культури студентів. Виходячи з цього метою роботи було показати доцільність використання мультимедійних технологій при організації навчального процесу.

Мультимедіа-технології можуть застосовуватися, як допоміжний засіб, при проведенні практично всіх видів навчальних занять. Відомо (дослідження ін-ту Євролінгвіст, Голландія), що одночасне використання аудіо- і відеоінформації сприяє активізації пам'яті на 40-50%.

Викладачами кафедри товарознавства в митній справі активно застосовуються мультимедійні технології як засоби організації навчального процесу при проведенні різного типу занять. У процесі читання лекцій застосовуються презентації, що містять різні види інформації: текстову, звукову, графічну, анімації. На етапі викладання нового матеріалу широко використовується анімація об'єктів, при цьому, додаткові пояснення з'являються не в готовому вигляді, а в ході роботи, що дозволяє швидше зрозуміти і запам'ятати їх послідовність. Лекції з використанням мультимедійних засобів одночасно впливають на кілька органів чуття і тому викликають підвищений інтерес і увагу аудиторії.

На практичних заняттях використовуються тестові програми для закріплення і контролю знань, різноманітні програми, які відтворюють реальні професійні ситуації та фрагменти майбутньої професійної діяльності, а також програмні комплекси для самостійного опрацювання і вирішення різноманітних питань.

На кафедрі товарознавства в митній справі на 80% за усіма дисциплінами розроблено мультимедійні технології навчання. При підборі мультимедійного засобу викладачі кафедри обов'язково враховують своєрідність і особливості конкретної навчальної дисципліни, оскільки мультимедійні технології повинні відповідати цілям і завданням курсу навчання і органічно вписуватися в навчальний процес.

Під час обговорення на засіданнях кафедри питань щодо використання мультимедійних технологій навчання, викладачами кафедри було відмічено ряд факторів, які необхідно враховувати для забезпечення ефективності навчального процесу:

- програмне забезпечення навчального курсу не єдина мета;
- монітор не може замінити дошку;
- PowerPoint не може зайняти місце думки учнів;
- традиційні методи і засоби навчання не можна ігнорувати;
- мультимедійними технологіями не варто зловживати.

Викладачі кафедри довели, що заняття із застосуванням мультимедія – барвисті, наочні, динамічні та краще запам'ятовуються, але зазначають, що розумно поєднувати мультимедійний супровід занять і традиційні методи викладання. Відмічено, що поряд з перевагами мультимедійного навчання існують і його недоліки. До числа основних недоліків використання мультимедія можна віднести:

- орієнтацію на середнього студента, у результаті якої створюються труднощі під час навчання слабких студентів і відбувається затримка розвитку сильних;
- недостатній ідейно-емоційний вплив викладача на студентів;
- орієнтацію уваги студентів на той матеріал, який подається на слайдах (у такий момент найчастіше не сприймають ту супутню інформацію, що супроводжує показ слайдів);
- перевага фронтальних форм роботи під час викладу нового матеріалу.

Також викладачам слід пам'ятати, що надмірне захоплення мультимедійними технологіями під час викладання дисциплін, зокрема, товарознавчого профілю, може привести до втрати викладачем багатьох традиційних методик, які лежать в основі класичної педагогіки, оскільки для сприйняття інформації велике значення має жива мова викладача, його особистісні якості, захопленість предметом, уміння образно піднести ті питання, які розглядаються на лекції або семінарському занятті.

Тому можна підсумувати, що технічні засоби навчання можуть ефективно доповнювати й супроводжувати навчальний процес, але ніколи не визначають його обличчя.